

Izhaja vsaki dan

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglašev se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm): za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poselance, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerlatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaš:

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilnični račun št. 841.652.

TELEFON štov. 1157.

Po govoru dra. O. Rybářa o volilni reformi.

I.

Dr. Rybář je v zadnji seji mestnega sveta, ponudil Italijanom ogledalo, da vidijo v njem velikega kozla, ki ga je vstrelila municionalna delegacija se svojim predlogom glede volilne reforme. In pogled v to zrcalo je imel na strani italijanske večine čudovit in karakterističen efekt. Neposredno po govoru Rybářevem se je nudi opazovalcu z galerije interesanten prizor, ki je kazal vso zadrego, v kateri so se nahajali gospodje. Slednjič — v skrajni zadregi — se je dvignil dr. Mrach, da bi rešil situacijo, ki je bila naravnost obupna. In res je točno — ni rešil. Na argumentacijo Rybářovo, oprto na neoporečno statistiko, ni vedel dr. Mrach nuditi drugega nego nekoliko fraz o viši — kulturi Italijanov.

Tudi o tej kulturi Italijanov — povprečno računano, o tisti kulturi, ki je last širokih mas, in ne o tisti, ki je privilegij malega števila izvoljenih — bi mogli prirediti interesanten obračun z drom. Mrachom. Ali pustimo to in primimo raje italijanskega govornika za ono drugo besedo, ki je involvirala nekako pripoznanje, da Slovenci niso sami krivi, če so zaostali v kulturi in da slovenski narod že najde svojo pot v bodočnost. Ali logika dra. Mracha hodi svoje posebne poti, ki ga dovaja do zaključka: zato, ker so v minulosti po krivdi družih trpeli krivico v tem, da so jim poklicani faktorji odrekli sredstva za kulturni napredek, naj jo trpeti tudi nadalje ne uživajo političnih pravic! Drugi ljudje, ki mislijo nekoliko bolj logično in pravično, bi rekli, da volilni reformi na podlagi splošne in enake volilne pravice je ravno ta namen, da onim slojem in narodom, ki so bili po dosedanjem socijalnem in političnem redu zapostavljeni in zanemarjeni, pripomore do primerne zastopstva, ki naj bo čim intenzivnejše branilo in povspesjevalo doslej zanemarejene socijalne, politične in gospodarske interese teh slojev in narodov, da se tako poravnava stara in vnebovpijoča krivica. To je ravno, česar nočejo umeti italijanski gospodje, da volilna reforma na podlagi splošne in enake volilne pravice more imeti le namen, da odpravi privilegije posamičnih slojev in narodov! Gg. pa igrajo nelepo, neiskreno in zavratno ulogo. Od ene strani bi hoteli ustvarjati videz, da z navdušenjem polagajo svoj tribut zahtevam moderne dobe demokratiziranja vsega javnega življenja, dobe torej, ki ne pozna socijalnih in političnih bogov ali polubogov, na drugi strani se pa krčevito trudijo, da bi ohranili oltarje svojih — privilegijev. Kdor umeje duha moderne dobe, kdor pošteno misli s populariziranjem političnih pravic, ta se ne bo skliceval na predno-

sti, do katerih je prišel ob krivičnosti socijalne in politične uredbe, ki se ima ravnoodpraviti z volilno reformo, ne bo torej zahteval za-se volilnih privilegijev v imenu namišljene svoje višje kulture!!

Dr. Mrach je oporekal tudi dru. Rybářu, da ne privoščita dalmatinskim Italijanom parlamentarnega zastopstva, čeprav so — tako je zatrdil dr. Mrach — dalmatinski Hrvatje sami pripoznali Italijanom pravico do političnega zastopstva. Kar nam dr. Mrach predstavlja tu kakor suho dejstvo, ni še z ničemer dokazano in nam ni ničesar znano, da bi bili dalmatinski Hrvatje na obvezen način obljubili Italijanom en dalmatinski mandat. To pa je tudi povsem irelevantno vprašanje oziroma na izvajanja dra. Rybářa. On ni nič rekel, ali privoščita ali ne privoščita dalmatinskim Italijanom kako zastopstvo v državnem zboru, ampak je konstatiral tehnično nemožnost, da bi se v Dalmaciji ustvaril volilni okraj, ki bi bil absolutno zagotovljen Italijanom. Eklatantno ilustracijo za to trditev Rybářovo nam daje celo tista občina v Dalmaciji, na katero se Italijani z nekim ponosom sklicujejo in jo s posebnim povdarkom vodijo v svojih računih kakor svojo „narodno posest“. To je zaderska občina. Če bi to občino, vso, kakor je, hoteli priključiti kakemu čisto italijanskemu volilnemu okraju, bi ta okraj nehal biti — čisto italijanski, ker bi mu zaderska občina dovela volilcev, ki bi bili po 1/3 italijanski, po 2/3 pa — hrvaški. Če bi pa hoteli samo zaderske Italijane priključiti kakemu volilnemu okraju, morali bi občino razdeliti in ločiti po delih, a tudi mesto samo po ulicah!! Tako je celo v Zadru in ne treba praviti, da so po vseh družih občinah razmere še nerazmerno neugodnejše za Italijane! S polnim pravom je torej dr. Rybář povdarjal, da je tehnično nemožno ustvariti v Dalmaciji volilni okraj, ki bi bil Italijanom absolutno zagotovljen. To je bila konstatacija, ki nima čisto nič opraviti s privoščanjem ali neprivoščanjem Narobe! Dr. Rybář je celo pokazal Italijanom na pot, po kateri eventualno bi mogli tudi dalmatinski Italijani priti do parlamentarnega zastopstva. Posnemali naj bi izgled nas Slovencev in manifestirati naj bi začeli za proporcionalni volilni sistem!

Družba sv. Cirila in Metodija za Istro.

(Iz poročila tajnika Viktorija Emina Cara na glavni skupščini družbe dne 31. maja t. l. na Volovskem.)

(Zvršetek.)

Temu je imela priti naša družba v okom. In res je prve svoje šole ustanovila v poreškem okraju: v Baderni, v Kašteliru, v Vabrigi in v Livadah. Lani so sledile še tri: v Fapcih, sv. Luciji in Zrenju. Vse te šole napredujejo krasno in so prave trdjavne narodne obrambe.

hodi v kopelj pri pisanem mostu na zabavo s škofovimi častniki!

— Kaj govoriš, ti ničereja? je zakričal Janslin in skočil sredi sobe.

— Jaz vem, kaj govorim, ali vedite tudi vi, da žene in dekleta iz šostarske vasi imajo sestanke s častniki škofa Gorjanskega v kopelji... To so te Vaše hvaljene žene in dekleta...

Mesto odgovora se je zaletel Janslin na suknarja in ga je, zagrabilši ga za prsa, povlekel sredi sobe.

— Hej, nehaj! — so zaklicali Kapiteljci. Mari hočete naše ljudi pretepati na naših tleh? In skočivši se svojih mest so navalili na Janslina ter mu vlekli suknarja iz rok.

Videči to so črevljarji in mesarji skočili po konci.

— Kaj, ta malopridnež da bo grdil naše žene in hčere? je zakričal Urban Kraft in udaril suknarja s pestjo po glavi, da mu je zameglelo pred očmi.

— Mir v tej hiši! je zakričal sedaj krčmar na Gričane, ali pa vas dam izgnati po kmetih,

— To so razbojniki! so kričali Kapiteljci.

— Ti nas boš gonil od tu? se je zagrel mesar Nikola Cigan. Ven vi kapiteljski malopridneži! Rekši to se je zaletel on, a za

Četrto šolsko poslopje je postavila družba lanske leto v Vinkoranu, ne daleč od Pule.

V pazinskem okraju se protivita naši narodni zavesti še dve občini: Plomin in Labinj. Ali tudi tu pride skoro odpomoč. Plomin že pada, a tudi v Labinju se že tresejo temelji. Dalje govori poročilo o raznih dogodkih in personalnih spremembah na raznih družbinah šolah.

Vsega skupaj je imela družba lani enajst svojih poslopij, sedemnajst šol, dve zavetišči s 26 razredi. Odprtih je bilo pet novih šol, dva razreda in eno zavetišče. Poučevalo je 26 učiteljskih sil: 10 učiteljev in 16 učiteljic. Tekom leta sta odstopila dva učitelja in ena učiteljica. V službo je vsprejela družba devet novih učiteljic in dva učitelja. Predsednik družbe je pregledal vse te šole in se je uveril, da je v vseh napredek dovoljen, v nekaterih celo odličen. Bog naj tudi v naprej blagoslovi delo našega požrtvovalnega učiteljsstva, ki je prvo poklicano, da v narodu čuva in goji oni veličastni spomenik, spričevalo našega bitstva — naš lepi jezik. Čuvajoči in goječi to, z božanskim duhom v srcu naših očetov udaheno materino besedo, nas ti vredni delavci tržejo iz propasti, iz duševne tmine in smrti. Bodi jim za to od nas najpriskrnejša zahvala, posebno onim, ki sami v gorski tišini in gluhi samoti zapuščene kraja preživljajo svoje dni sredi tužnih koč siromašnega istrskega mučenika!

Bodi izrečena globoka zahvala našim svečnikom, ki brezplačno poučavajo veronauk v naših šolah. Kolika razlika je med njihovo požrtvovalnostjo in sebičnostjo tistih italijanskih duhovnov, ki zahtevajo od družbe mastno plačo za to, da v nekaterih njenih šolah poučujejo otroke v Kristovem nauku.

Nedavno je pred državnim zborom na Dunaju pala z italijanske strani beseda, da, ako tudi bi ta država razpala in se razsula do temelja, Italijani da bi vendar ne ostali brez strehe. Krilata beseda je bila to, ki so jo z navdušenjem pozdravili vsi, ki se v Istri imenujejo z italijanskim imenom! Za nas je važno edino to, kaj in kako ta gospoda sploh mislijo s to streho. Ali tudi tega ni težko uganiti. Njihove skrajne težnje niso več nikakaj tajnost. Iste nam tu pa tam privzdigajo zastor z žive slike, ki nam predstavljajo to njihovo idealno streho. In vidimo to streho, kako je na daleč in na široko razmaknila svoja krila in kako bi se rada vspela nad te naše kraje in zajela celo tudi to našo staro Učko. Ali s tem bi zajela — tudi nas. A kako da bi nam bilo pod to streho, o tem bi nam znala pripovedovati tužna stoletja, ki so odvihrala naš siromašno glavo tega izmučenega naroda. Ali ne samo misel na žalostno prošlost, ampak tudi pogled na to našo krvavo sedanost govori nam, da pod to streho ni naše mesto, ampak da si je moramo iskati druge.

njim vsi ostali Gričani na Kapiteljce in sedaj je navstal splošen pretep.

Upravitelj kanonika gospodarja je bil seveda na strani svojih Kapiteljcev in se je vrgel na besnega mesarja Nikola, ki je bil ravno nekega Novoveščana vrgel skozi vrata. Ali slabo je naletel krčmar, kajti Nikola je zagrabil za vrč na mizi in ga zagnal upravitelju ob glavo. Ko je ta čutil, da ga je obšla kri, je teklen ven in je spravil po konci kmete, ki jih je imel tedaj vsaki kanonik po deset stalno v svojem dvoru. Ti so pograbili, eden sekiro, tretji motiko, četrti vile, in so navalili v krčmo. V tem je došel doli tudi kanonik Grga Varašdinec, ki je, zazrši svojega upravitelja okrvavljenega, zapovedal kmetom, naj vržejo na ulico „to griško smet, te razbojnike“!

Kmetje in kapiteljski meščani so sedaj složno udarili na Gričane. Bilo jih je dvakrat toliko in za nekoliko časa so Gričane, da-si so se branili po vražje, izvlekli na ulico.

— To vam bodi v spomin, kako ste mene vrgli iz svoje krčme! — je kričal suknar za Gričani, ki so jih kmetje še nekoliko časa gonili.

— Ta sramota! — se je zaustavil Toma Stabel, ko so se kmetje vračali domov — vrgli so nas ven kakor potepuhe!

In narod naš je iskal to mesto in našel je je. Našel je mesto na prsih starega kraljestva, v srcu domovine, s katero smo eno telo, ena duša. V črnih dneh težkega trpljenja svojega, je ta domovina čula ta bedni klic in nudila nam roko, da nam pomore, da se povzdignemo iz krvavega poniženja. In naš narod v Istri se je polagoma privzdignil in sedaj zbira svoje sile pod zastavo velike in divne misli: na svoje narodno ujediničenje.

V tem smislu, ako tudi ne direktno, deluje tudi ta naša družba. Ona vrača narodu zapalo zavest, dviga v potlačenih sreih plamen čutstvo ponosa, čuva narodni duši nje največjo svetinjo — lepo materino besedo, ter tudi ljubezen in hvaležnost do skupne domovine.

Da, družba je svoje male varvance istrske učila ljubiti hrvaško domovino ne samo v njeni lepoti, ampak tudi v bedi in boli njeni. Danes pak, ko so se nad tem našim domom razmaknile črne gomile oblakov in dopustile, da pred hrvaška vrata sine drago solnce, radost istrske duše skoro ne pozna mej in vsa se izgublja v velike osnove in nade bodočnosti. A te nade so tudi opravičene, ker ni možno, da bi nas ob zori svoje lepe sreče zapustil tisti narod, ki je za nas toliko storil v težkih in hudih časih. Saj mi ne iščemo za nas drugega, nego malega kotiča pod streho... ali pod streho svojo — hrvaško!

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo.)

Dunaj 8. Ko so bile prečitane došle vloge, je minister za deželno brambo FZM Schönaich odgovoril na interpelacijo posl. Hoferja in tov. glede zdravstvenih razmer v šotarišču v Brucku. Minister je konstatiral da je samo en vojak obolel za otrpnenjem tilnika in da je zdravstveno stanje povsem dovoljno. — Nato je pričela zbornica specijelno debato o zakonu vojaške takse, ki je bila z nekoliko popravki vsprejeta v vseh čitanjih. Za tem je pričelo drugo čitanje o obrtni reformi.

Avstrijska gospodarska zbornica.

Dunaj 8. Podpredsednik grof Auersperg je najprej izrazil ogorčenje nad antenatatom proti španski kraljevi dvojici. Potem se je zbornici predstavilo novo ministerstvo. Ministerski predsednik baron Beck je prosil naj zbornica podpira vladu, ki ima pravico do pridevka „parlamentarna vlada“. Vlada je sestavljena iz raznih strank in tvori v parlamentu tako rekoč nagodbeno konferenco ter je pripravna, da krepko povspesuje narodno mirovno delo. Pred vsem treba dovršiti volilno reformo. Ta reforma ne dovede do gospodstva radikalizma. Pokazal je na izgled družih držav, v katerih ni splošna volilna pravica radikalizirala parlamentov, marveč parlamentarizirani so bili radikalc. Le iz ozke zveze med vlado in parlamentom izrastejo moči, ki jih nujno

— Malopridnež, kdor se ne maščuje! je zakričal mesar Nikola Cigan.

— Tu vam je prilika! je rekel Janslin Jakometov. — To je ravno škedenj Grga Varašdinec. Zažgimo ga!

— Ima dovolj kmetov, naj gasijo! je rekel mesar Musić.

— Glej, pa tu je hambar Blaža Kustosa, zakaj naj bi ta ostal cel?

— Zažgimo ga, zažgimo! so kričali ogorčeni ljudje.

Kakor so rekli, tako so storili. Za četrto ure sta bila v jasnem plamenu škedenj kanonika Grga Varašdinec in hambar Blaža Kustosa. Hiteli so, da bi pogasili ogenj, ali zastoj je bil ves trud. Izgorelo je vse do temelja. Kanoniki, vedoči, da je to maščevanje griških meščanov, so goreli od jeze in so se iste noči sestali na dogovor.

Naslednjega dne v jutro, po zornici, je začel zvoniti veliki zvon sv. Kralja. Na ta zvok se je dvignil ves Kapitelj po konci. Vsi kanoniki, tudi oni, ki so bili poznani doslej kakor prijatelji miru in sloge med griško in kapiteljsko občino, so bili po konci se svojimi slugi in kmeti ter so oboroženi hiteli proti sosednji „šostarski vasi“. Bili so tu kanoniki: Ivan Krispo, arcidjakon kalniški, Gjuro dubiški, Ivan vrhovaški, Šimon vaškanski, Ivan katedralni, Hinko čazmanski, Stje-

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. Š.

— Niste-li čuli, bratje, lepih pripovedek iz „šostarskih vasi“?

Vse je obmolnilo pri eni in drugi mizi.

— Da čujemo! je spregovoril Urban Kraft prvi.

— Poslušajte, poslušajte samo, vi nemški črevljarji — je začel suknar hitro — posebno oni, ki inaste lepe hčere, ali mlade žene!

— Oho! so zaklicali Nemci, spogledovaje se med seboj.

— Ali nas hočeš žaliti? je vprašal Tomo Stabel, dvignivši se s svojega mesta.

— Glej! glej! — se je zasmejal suknar peklensko — kako nedolžno se drže, kakor da nič ne vedo o tem. Saj ve to ves svet, pravim vam: ves svet.

— Ali mi ne vemo! zadr! se je Janslin razgreto. — Govori, ako smeš.

— Da-li smem! Le počasi, Janslin! Tudi ti imaš mlado ženo, samo glej, da ti ne

trebamo. Pred vsem je potrebno, da uredimo razmerje do Ogrske. Ministerski predsednik je omenil svoje izjave v poslanski zbornici. Samostojna ogrska carinska tarifa ni v soglasju s zakonom o reciprociteti iz leta 1899. Splošno prepričanje je, da je v interesu obeh strank, da se ustvari popolnoma jasen položaj. (Življna pohvala.) Ministerski predsednik je zaključil: Gospodska zbornica vzame gotovo z zadovoljstvom na znanje, da je novo ministertvo jamstvo za narodno pravno področje vseh narodov. (Trajna pohvala.)

Program Beckove vlade in perspektiva Slovencev v dogledno bodočnost.

Glasilo dra. Stranskega, torej podpredsednika tistega češkega kluba, iz katerega je baron Beck vzel dva člana svojega kabineta, „Lidove Noviny“ so pred par dnevi tako-le pisale o Beckovi vladi:

„Kolikor določene se kažejo konture baron Beckovega podjetja, tem jasneje postaja, da tu ne gre za rešitev prastarega avstrijskega problema, po vzrušanju narodnih nasprotstev, niti ne za volilno reformo, da, niti ne za avstro-ogrsko nagodbo, ampak le za to, da se najnovejša blamaža duvalizma pokrije z gosto plahto parlamentarizma. Prihodnje dni se napravi poskus, v koliko da so politične stranke pripravljene, da se posvetijo tej negotovi vlogi.“

O stališču, ki ga zavzemlje mladočeški klub nasproti Beckovi vladi, pravijo „Lidove Noviny“, da ima ta klub povsem svobodno roko. Dr. Pacák je prevzel ministertvo na svojo odgovornost. „Če bi torej sodelovanje od češke strani postalo usodno za obstanek mladočeške stranke, ne bo dr. Pacák kriv na tem, marveč tisti člani kluba, ki fakt svojih „svobodnih rok“ smatrajo le kakor frazo in ki nimajo ne volje, ne poguma, da bi resnično dokazali z dejanji, da hočejo rabiti svoje „svobodne roke“ za izpolnjenje najnujnejših čeških zahtev. Nadalje zatrja rečeni list, da bo češko vprašanje z nezmanjšano silo trkalo na vrata tega parlamentarnega ministertva, da ga ne bo možno zapostaviti. Če se bodo ponavljala taka skandalozna zapostavljanja čeških uradnikov, kakor so se nedavno izvršila pod ministrom Rando, potem bo češka delegacija morala izvajati konsekvence vzlic temu, da je nje načelnik v ministertvu!“ Slednjič se izjavljajo „Lidove Noviny“, da bi bila velika pogreška, iz katere bi mogla navstati usodna nevarnost za ves narodni interes, ako bi Čehi v tem trenutku seli na lim parlamentariziranja ministertva!

Če tako pesimistično sodijo Čehi sami, ki so vendar zastopani v ministertvu po dveh svojih odličnih možih in parlamentarcih, kaj naj rečemo še le mi Slovenci? Ne menimo sicer, da bosta dr. Pacák in dr. Foit mogla kaj doseči proti falangi dr. Derschatta, Prade, Marchet in nemški birokratje, ali vsaj na braniku bosta čeških interesov, vedeti, ki bosta mogli opozarjati na vsako nevarnost. A mi, kdo bo bdel za nas in kdo bo nas opozarjal?

Že po načinu, kakor se je sestavilo to ministertvo, smo slutili, da se nam huda piše. Ali programna izjava vlade nas je naravnost deprimirala. Kaj nam pomagajo fraze,

pan varašdinski in Gjurj varašdinski. Potem so bili kanoniki magistri Ivan Lancelot, Benko Moslovčan, Grga Varašdinac, Nikola Ugrin, Martin Veliki, Barnaba Mikonič, Benko Ivanšič, Nikola Čazmanac, Blaž Kustos, Dioniz Krizevčan, Stjepan Ugrin in Peter Krispo. Vsi so bili ogorčeni radi včerajšnjega čina grških meščanov, ki so s požarom uničili njihovo last. To drzovitost je trebalo kaznovati in to brez obotavljanja. V „šostarski vesti“ je več del prebivalstva še spal in ni slutil nič hudega, ko so gospoda s kapitelske strani groznim krikom udarili na njihove hiše. Možki so skočili po konci in pograbili po orožji, da bi obranili svoje hiše in svoje družine. Kakor besni so navalili kmetje in kanoniški sluge na črevljarske hiše. Kar-koli jim je prišlo pod roko, so oplenili ali uničili, a kdor se je protivil, tega so pogostili z orožjem. Janslina Jakomelova, ki je stal na svojih vratih s sekuro, so ranili s strelco v prsi, da se je mrtev zrušil na tla. Tomo Stabela toliko da niso v drugič odvedli seboj. Komaj se mu je posrečilo, da se je iztrgal iz pesti besnih kmetov. V vseh hišah sta zavlada strah in groza. Nemškim šostarjem je klonil duh.

— Bežite! Rešite se! so kričali možje ženam in otrokom... Na Grič bežite!

— Tolčite malopridneže! so kričali kanoniki, razganjajoči gruča možkih, ki so poskušali, da bi se uprli sili.

(Pride še.)

ki jih ima vsaka vlada v svojem leksikonu, fraza o potrebi narodnega miru, o skupnih interesih narodov, o nadi, da se narodni spori ublažijo, o resnih poskusih za spoznanje... Te splošne fraze nas ne morejo premotiti tja čez preko dejstva, da je baron Beck govoril zopet in zopet in jedino o „velikih strankah“, s čemer je povedano nam drugim: za vas se niti ne bomo menili!! — Vse lepe splošne fraze nas ne morejo premotiti preko dejstva, da so vsi za nas politično in narodno važni portfelji v nemških rokah, da je prevažni portfelj javnega pouka v rokah odločnega Nemca in da je važni železniški portfelj v rokah najstrupenejšega sovražnika Slovencev!! Le prerisnično je, kar pravi praška „Politik“, da že petintridesetlet sem ni bila situacija tako ugodna za Nemce, kakor je sedanja po parlamentariziranju ministertva.

Slovenci naj se ne udajajo nikakim iluzijam, sosebno ne oni na Koroškem in Štajerskem. Vzlic frazi v vladnem programu, da se ima ustvariti milicu za sporazumljenje med narodi, ne dvomimo mi, da je nastopila doba forsiranega ponemčevanja izlasti na polju šolstva in državnih železniških komunikacij! Ne varajmo se, ker to bi bilo otročje in nevarno. Tesnim srcem pričakujemo bodočnosti, sosebno ko vidimo, kako nepripravljeni in neoboroženi smo vsprič te pretežne perspektive. Odgovor bodo morali dajati narodu veliki in mogočni boritelji za — načela!!

Ogrska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 8. Predsednik je otvoril sejo ob 10. uri 20. min. Prečitana so bila imena onih poslancev, katerih volitve so overovljene. Ministerski predsednik je predlagal, naj bi zbornica za časa zasedanja delegacije ne imela meritornih sej, ampak le seje, na katerih se zamore staviti interpelacije in predloge. V eni takih sej predloži prihodnji teden proračun za 1906. Ta predlog je bil vsprejet in seja zaključena. Prihodnja seja jutri predpoludne z nastopnim dnevnim redom: Volitev 9 sodnijskih komisij.

Ogrska magnatska zbornica.

Budimpešta 8. Predsednik grof Dessevffy je najprej omenil 39. obletnico kronanja Frana Josipa I. ogrskim kraljem potem pa atentat našpansko kraljevo dvojico. Na to je sledila razprava o indennitetni predlogi. Grof Gabrijel Keglevics je izrazil svojo zadovoljnost, da se je dosegla sprava med krono in narodom. Predloga je bila vsprejeta v glavni in specijelni debati. Tako je bila tudi vsprejeta rekrutna predloga in zakonski načrt glede uravnave vnanje trgovine in prometnih razmer. Slednjič se je izvršila volitev v kvotno deputacijo.

Madjarski poslanci med Hrvati.

Kakor javljajo iz Budimpešte, je v sredo zvečer prišlo 40 poslancev madjarske neodvisne stranke pod vodstvom Th. Batthyanyi-ja obiskat hrvatske delegate. Med Madjari so bili poslanci Szagy, N. Zichy, Lengyel, Thaly itd. Batthyanyi je v madjarskem jeziku pozdravil Hrvate, rekši, da ta obisk ni le čin uljudnosti, ampak tudi znak iskrenega izraza prijateljstva. Madjari, Hrvatje in Srbi se razumejo, drže skup in si ostanejo za vedno v bratski slogi na pomoč. Ako si bodo vzajemno pomagali, ohranijo svojo svobodo, svoje pravice in svojo ustavo. Na to je omenil hrvatske izjave v skupni zbornici ter se zahvalil zanje. Svoj govor je završil s hrvatskimi besedami: „Živila složna hrvatska i madjarska bratca!“, kar so navzoči vsprejeli z viharim odobravanjem.

Na tem govoru se je zahvalil dr. Medaković, rekši: Edna je misel, v kateri so složni Hrvatje in Madjari — misel svobode, a nas zedinja tudi eno veliko ime, a to je ime Frana Košuta, ki se na Hrvatskem omenja s spoštovanjem. Zato pozdravlja najpristnejše madjarske poslance.

Skof Drohobeczky je potem prevel na hrvatski jezik govor Batthyanyi-ja, na madjarski pa govor Medakovića. Na to se je razvila vesela zabava pri mizi. Grof Th. Batthyanyi je po starem običaju predložil, da se hrvatski in madjarski poslanci v znak prijateljstva pobratijo in da se odslej tikajo, kar je bilo vsprejeto z odobravanjem.

Sledilo je več zdravije. Posl. Thaly je govoril o trajnosti prijateljstva in je pozival Hrvate, da tudi v društvenem pogledu uvrstijo vezi bratstva. Posl. Szagy je govoril o prijateljstvu in o ulogi, ki bi jo morale igrati

hrvatske in madjarske žene ter je nazdravil hrvatskim ženam. Posl. Kutuzović je govoril hrvatski. Rekel je, da dokler bo Ogrska pomagala Hrvatski in jej pustila svoboden razvoj, vladalo bo trajno prijateljstvo in svoboda. Samo izdajalci so odtujili eden narod drugemu.

Zanimiv je bil tudi govor poslanca Balogh-ja, ki je govoril jako dobro hrvatski in rekel, da so hoteli Hrvate in Madjare odtujiti, ali mi imamo skupnega neprijatelja, ki nas veže, in to je Dunaj. Ta govor je bil pozdravljen z dolgotrajnim odobravanjem.

V političnih krogih pripisujejo temu sestanku minole srede veliko važnost za utrjevanje nadaljnjih odnosajev med Hrvati in Madjari.

Iz Hrvatske.

Veliki župan Rubido-Zichy

je, kakor javljajo „Narodne Novine“, podal demisijo ter prosil bana, naj jo predloži cesarju v odobritev.

Drobne politične vesti.

Železniška zveza z Dalmacijom. V seji železniškega sveta na Dunaju minolega četrtka je posl. Vuković predlagal, da se ustanovi v Dalmaciji samostalno ravnanje državnih železnic.

Novolukav Bolgarski. V navzočnosti bolgarskega kneza Ferdinanda je bila te dni slovesno otvorjena nova luka v Varni. Na slavnosti sodelovalo mnogo trgovinskih ladij.

Domače vesti.

Nepriстойnosti — ki nam niso v čast. Prijeli smo: Veredostojna oseba mi toži, da se jej je minole praznike pripetil sledeči slučaj:

Z namenom da se navžijeva čistega svežega zraka, sva se podala s prijateljem preko Kontovelja, Proseka, Zgonika Malega in Velikega Repna na Opčine, kamor sva dospela malo pred 12 uro po noči. Vstavila sva se v narodni gostilni ter popila vsaki čašo piva. Ura se je približevala k dvanajsti, ko sta vstopila v lokal, dva domača mladeniča, očitno izpod 20 let. Zahtevala sta piva, ki je pa nista dobila, ker je bila že pozna ura, ko morajo gostilničarji zapreti. Radi tega sta začela prepir z nekimi priletnimi natakarkjem in prišlo je tako daleč, da je eden onih (recimo) mlečnozobih mladeničev pograbil stolicu in jo dvignil nad glavo trdnega natakarkja! Izletnik, videč ta čin, je prestrigel stolicu ter tako zabranil grdi čin tepeža. Mladeniča sta napovedala, da počakata zunaj na mestna izletnika, z namenom, da izvršita nad njima, česar nista mogla izvršiti nad nedolžnim natakarkjem. In res! Ko sta se naša dva popotnika prikazala na cesto, opazila sta tamkaj kakih petnajst oseb med njimi omenjena razgrajaca. Prišlo je do prepira in eden popotnikov je dobil gorko zaušnico. Trojica finančnih stražnikov, ki so posredovali napadenemu v prilog, so se morali vsled grozilnega nastopa napadalcev — odstraniti in le orožnikom ki so nato prišli, se je zahvaliti, da se mestnima potnikoma ni zgodilo kaj hujega! Orožniki so potem spremili mestna izletnika ven iz nevarnosti. Bratje okoličani! Jaz vem, da je vam samim najbolj neljubo, ako morate slišati takih neprijetnih novic. Tudi nam ni ljubo, da se objavljajo razne nepriстойnosti, ki se vrše tu in tam med našim ljudstvom. Slične nevšečnosti se dogajajo tudi med drugimi narodi širom sveta. Ali ljubezen do našega ljudstva nas sili da spregovorimo resno besedo do naše mladine po okolici. Na svojo žalost opazamo, da je del naše mladine preveč udan — pijači. Popivanje se začne že v rani mladosti; in kaj prihaja potem iz te mladine? Mesto da ta mladina troši krvavo prislužene novce za prekomerno popivanje ki dovaja do raznih nepriстойnosti, bi storila mnogo boljše, da bi te težko prislužene novce vlagala v hranilnice — pa bilo tudi samo po kronci na teden.

Na tak način bi mladina vdobila ljubezen do varčevanja in bi se izogibala raznih mladeniških neumnosti. Iz take mladine bi v malo letih navstali pridni gospodarji, ki bi skrbeli da se zastavi gmotno propadanje naših okoličanskih posestnikov. Srce nas boli, ko zalajamo v okolico in vidimo, kako polne so krčme nežnih mladeničev, kako se natecajo v izpraznjenju litrov in pa v raznih pogubonosnih igratih. Mladeniči naj se oklenejo narodnih in posebno pevskih društev,

naj tudi pijejo, kolikor je prav in potrebno, ali mesto da igrajo in pijančujejo, naj si za pojejo raje narodne in umetne pesmice. — Društvena vodstva naj skrbijo, da bodo pevstva prirejela čim več izletov in bratom po okolici in po raznih krajih lepa naše domovine, a na izletih naj vlada lepa sloga in pa — zmernost in disciplina.

Naša želja je, da bi se razmišljalo o tem ter da se stori vse možno, da se polagoma, kolikor možno, tudi vresniči to, kar smo tu nasvetovali.

Morda poreče kedo: „Kaj učiš nas po okolici, ko imaš v mestu še mnogo več gujilavi, nego jo imamo mi v okolici! De torej v mestu in pusti nas na miru!“ Res je, da je tudi v mestu marsikaj v neredu. Res je, da je tu še mnogo več izgubljenih ovčic, nego po okolici — toda ravno zato nam je v tem večjo dolžnost, da si mladine po okolici ohranimo zdravo. In pomisliti treba še to, da oni v mestu upravljajo le to, kar zaslužijo (kar je, seveda, tudi velikega obžalovanja vredno) in ni nikdar tako hudo zlo, kakor je po okolici, kjer se pokvarja mladina, ki ima kasneje prevzeti gospodarstvo v roke! Če ne varči sedaj s tedenskimi zaslužki, ne bo niti pozneje in bati se je, da iz dobrih posestnikov postanejo nemanici. Da pa mi vsa mladina taka, to je res in tolažljivo. Toda mi moramo skrbeti, da bo vsa mladina dobra in zato skušajmo boljšati povesodi, dokler ni prepozno.

Žrtev razmer. „Omladina“ piše: Na Dunaju se je ustrelil dne 31. m. m. filozof Fran Porenta. Ni bil iz naših vrst, a kako je njegova tragična smrt segla vsemu slovenskemu dijaštvu do srca, to je najbolj pokazal njegov pogreb, katerega se je dunajsko slovensko dijaštvo brez razlike struj udeležilo v impozantnem številu. In ni čuda! Saj smo ob Porentovi smrti začutili vsi, da se je odigrala pred nami žaloigra, kakor se jih z bolj ali manj žalostnim koncem odigrava mnogo med slovenskim dijaštvom v tujem mestu. Lakota — njegovi tovariši so nam zatrjevali, da zadnja dva dneva ni nič jedel — mu je potisnila sardonosno orožje v roke; a koliko je drugih, ki so iz istega vzroka bili še blizu temu koraku! Porentova smrt je slovenski javnosti in merodajnim činiteljem odkrila z vso drastiko ono bedo, s katero se ima boriti velik del slovenskega dijaštva. Pokazala pa je tudi z vso jasnostjo, kako nezadosten je današnji način razdeljevanja podpor pri slovenskem podpornem dijaštvu na Dunaju. Kakor smo čuli, umrli tovariši kljub ponovnim prošnjam od podpornega društva ni dobil nikake podpore. Sodilo se je po premoženjskih razmerah njegovih starišev, upoštevalo se pa ni, da ne dobiva od doma nikake podpore, ker starišem ni izpolnil želje, da bi bil šel v — semenišče, sedilo se je po tem, da je imel bogatega strica — župnika, upoštevalo se ni, da mu je odtegnil podporo. Danes odločajo pri slovenskem podpornem društvu edino le ljudje, ki stoje izven dijaških vrst in ne poznajo gmotnih razmer posameznika. Ravno slučaj Porenta je pokazal, kako korenite reforme treba v tem oziru, ako se hoče doseči, da se bodo itak pičle podpore razdeljevale pravično. In to pač ne pojde drugače, kakor da se dá zastopnikom in zaupnikom dijaštva pravica, da s svojimi nasveti in informacijami sodelujejo pri razdeljevanju podpor. Naj bi naš klic ne ostal neslišen in naj se ne čaka, da padejo nove žrtve.

„Al ga kanta sul podo“ Prejeli smo: Ena najnesrečnejših občin, kar jih je v goriški okolici, so menim pač Sovodnje. Kam je privedla to občino zavist, hinavščina in vladoželjnost, tega ni možno povedati. Človek bi mislil, da Sovodnje niso več na slovenskih tleh. Zadržuje naj majlna slika teh vsakdanjih žalostnih pojavov.

„Nova metla dobro pometa“ pravijo. Tako so tudi novi sovodenjski „policaji“ nametli polno „motežev ponočnega miru“ na zahtojno klop v občinski urad. Eden je bil tožen radi prepevanja po uri, drugi vozarenja s kolesom brez luči, tretji zopet radi nespoštovanja avtoritete g. policaja itd.

Na vrsto je prišel mladenič, tožen radi prepevanja po uri. Ta je dokazoval, da ni pel na ulici ampak doma na hodniku.

Toda g. župan sovodenjske občine v l. 1906. p. Kr. ni več slovenskemu jeziku in ni umel ne toženca — ne tožitelja. Tu pa mu je koj pomagal iz radrege eden najzornejših starišev sovodenjske občine: „Šjor baron, al ga kanta šol podo“. Pri drugih zopet: „Šjor, kvešti i va far društvo poi fa geto!“ itd.

Menim, da k temu ni treba komentarja, zadostuje, ako omenim, da tvori ta vzorni sta-

rešina enega glavnih oglov rubijsko-sovođenjske „Zvezde“.

Otvorjenje nove brzajavne proge s telefonskim obratom št. 3386 Mali Lošinj-Sušak (Sansego), opustitev brzajavne postaje v pomorskem svetilniku Sušak in uvedenje brzajavne službe s telefonskim obratom na poštnem uradu v Sušaku. Dne 1. junija 1906. izroči se prometu brzajavna proga s telefonskim obratom št. 3386 Mali Lošinj-Sušak z novo prikljupljenimi telefonskimi centralami oziroma govornicami v Malem Lošnju in v Sušaku.

Za navaden telefoničen pogovor, ki traja 3 minute, v smeri Mali Lošinj-Sušak in obratno plačevati je znižano interurbano pristojbino 40 st. za nujne pogovore pa trikrat toliko.

Pristojbina za navadne telefonične pogovore v lokalnem prometu, ki trajajo 3 minute t. j. za pogovore med naročniki, ki so v neposredni zvezi s kako zgoraj označeno centralo, ali pa za pogovore med navedenimi govornicami in naročniki iste centrale znaša 20 st. Uradne ure v omenjenih javnih telefonskih govornicah so ravno iste, kakor za brzajavno službo. Za službene pogovore naročniške postaje v pomorskem svetilniku Sušak z naročniškima postajama na pristanskem kapitanatu Mali Lošinj in v pomorskem svetilniku Vnetak se ne plačuje nikake pristojbine.

Z 31. majem 1906. opusti se brzajavna postaja v pomorskem svetilniku Sušak in se premeni v naročniško postajo, prikljupljeno telefonski centrali Sušak. Dne 1. junija 1906. se uvede na poštnem uradu v Sušaku brzajavna služba s telefonskim obratom.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje 27. maja do sobote 2. t. m. je umrlo 37 moških in 29 žensk, skupaj 66 oseb. Od teh jih je bilo 19 iz-pod enega leta. Povprečna umrljivost v tem tednu je znašala 17,5 pro mille.

Pred deželnim sodiščem se je vršila večerj kazenska razprava proti 33 letnemu kmetovalcu Mateju Sever doma iz Kopra. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo dogodka, o katerem smo poročali v „Edinosti“ od dne 15. maja t. l. Dan prej, namreč 14. maja je bil Sever srečal v ulici Rossetti 60 letnega Josipa Nabergoja, ki je njemu, Severju, dolgoval nekaj denarja. Sever je Nabergoja tirjal. Nabergoj je pa odgovoril s psovko. Stvar je bila prišla tako daleč, da je Sever Nabergoja palmil. Nabergoj, ki pa je bil pijan, se je zvrnil vznak in udaril z glavo ob zid ter obležal brez zavesti. Ko so ga prinesli v bolnišnico, so tamošnji zdravniki konstatovali, da mu je bila srta lobanja. No, par ur pozneje je Nabergoj umrl. To smo poročali dne 15. maja.

Na večerjski razpravi je pa Sever trdil, da je hotel Nabergoj v prepiru njega breniti, a ker se je on ognil njemu namenjeni brci, je bil Nabergoj vsled tega izgubil ravnotežje in padel. Dve priči, ki sta bili zaslani, sta pa trdili, da je toženec pokojnega Nabergoja palmil.

Sodišče je obsodilo Ivana Severja na 3 mesece strogega zapor, poostrelega enim postom. Toženca je branil odvetnik dr. Otokar Rvbar.

Vas, v kateri še nikdar ni bilo požara, je vas Kozljek pri Begunjah na Notranjskem. Tamkaj se noben in tudi ne najstarejši človek ne spominja požara.

Volitev župana v Šempolaju. Prejeli smo:

Dne 7. t. m. imeli smo volitev župana po rešenem utoku nasprotne konservativne stranke. Akoravno so se nasprotniki trudili, da propade stranka ki je sedaj na krmilu, je bil enoglasno izvoljen županom došednji župan Ivan Kosmina iz Šempolaja št. 3. Podžupani pa so bili izvoljeni Janez Legiša iz Šempolaja št. 26, Alojzij Šusteršič iz Praprota št. 27, in Anton Doljak iz Trnovice št. 13. Živeli!

Vsaka stvar ima svoj začetek in svoj konec. 29-letni voznik Rudolf M. je bil v službi pri trgovcu z lesom Josipu Walnerju, ki ima svojo zalogo lesa v ulici dell' Istituto. Delo Rudolfovo je obstajalo v tem, da je prevažal z vozom žaganice, bruna itd. A pri vsakem prevozu blaga je Rudolf na gotovem mestu shranil po par komadov — bodisi žaganice, bodisi drugačnega lesa — in ko se je tega blaga nekoliko nabralo, je je prodal. Tako je predsinocnjim ob 9. uri in četrt nekemu trgovcu z lesom v ulici Media ponujal na prodaj voz žaganice. Slučajno sta prišla tam mimo redarja, kterima se je ta kupčija zdela nepoštena in sta vsled tega zaplenila

žaganice z vozom vred. Zatem je pa policija potom kratke preiskave zvedela, da so žaganice last trgovca g. Josipa Walnerja. Vsled tega je bil Rudolf M. večerj v jutro aretovan na svojem stanovanju v ulici Alessandro Manzoni.

Tako je ta stvar imela svoj konec. Kdaj in kako je imela svoj začetek, ve pa samo Rudolf, ki pa tega gotovo ne bo hotel nikomur povedati.

Vzgleden soprog. 36-letni hlevar Jakob S. ima svojo zakonito soprogo Anastazijo. A ta mu ne zadostuje. Poleg soproge ima Jakob še 1 ljubico v osebi 20-l. Marije B., ki stanuje na Acquedotto. Pred par tedni je bila šla njegova soproga — ker je bila bolna — zdraviti se v mestno bolnišnico. V tem času, ko je bila Anastazija v bolnišnici, sta pa Jakob in njegova ljubica prodala vse pohištvo, ki je bilo skupna last Jakoba in Anastazije. Ko je prišla ta poslednja iz bolnišnice in je našla stanovanje prazno, je šla k svojemu soprogu, vprašat ga, kam da je dejal pohištvo. Tedaj sta pa planila nad njo Jakob in njegova ljubica Marija ter zagrozila Anastaziji, da jo ubijeta, če ne molči in če se ne pobere. Anastazija je pa vso stvar prijavila na policijo, in vsled tega sta bila Jakob S. in Marija B. aretovana in djana pod ključ.

Poskus samomora. Večerj popoldne okoli 2. ure so čuvaji dvorca Revoltella začeli strel. Pohiteli so proti mestu, odkjer je je bilo čuti strel, in našli so sedečo na klopi mlado žensko, ki se je bila z revolverjem vstrelila v želodec. Telefonirali so takoj policiji in zdravniški postaji. Zdravnik se zdravniške postaje je dal nesrečnico, ki je še živeła, odvesti v mestno bolnišnico, a policija jej je dala prej preiskati žepa. No, v enem žepov so našli listek, na katerem je bilo zapisano, da je nesrečnica 37-letna Ida Matassi, stanujoča v hiši 32 na Corsu, a v službi v trgovini se ženskimi klobuki v ulici sv. Nikolaja 6.

Koledar in vreme. Danes: Primož in Felician; Čidomir; Kalina. — Jutri: Margarita, devica; Prelimir; Dostana. — Temperatura večerj: ob 2. uri pop. + 23° Celsius. — Vreme večerj: tu pa tam oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Rodoljubkinje! Danes hitite vse na zborovanje ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija ob 5. uri pop., ulica S. Francesco 2.

Jutri v nedeljo! priredi „Zvonimir“ v Rocolu „Veliki koncert“ pod osebnim vodstvom društvenega kapelnika g. H. O. Vogriča v dvorani g. Ant. Škilana. Na programu so petje, tamburanje, šaljiva igra, srečolov, in godba za ples.

Namen, ki si ga je stavilo društvo „Zvonimir“ za ta koncert je velekoristen in razveseljiv. Čisti dobiček je določen za nabavo novega društvenega stalnega odra, kakoršen je neobhodno potreben, za uspešno delovanje in napredek. Kajti društvo, ki je brez svojega stalnega zavetišča, je kmalu na robu svojega propada. Ker je društvo, „Zvonimir“ se mlado in se vzdržuje edino le iz pičlih pevskih prispevkov, in šteje le malo podpornih členov, ki bi je podpirali v njegovem moralnem in materialnem razvoju, je priporočamo toplo slavnemu občinstvu mesta in okolice, da ga jutri mnogoštevilno počasti se svojim obiskom.

Ker le z našo podporo se bo moglo društvo razvijati in napredovati, ter povspeševati narodno stvar v tem okraju! Zato: kdor le more, naj pohiti jutri v nedeljo na „Zvonimirovo veselico v Rocol!“

Odbor „Slovenske Matice“ je imel dne 1. junija svojo 144. sejo. Med drugim je bila na dnevnem redu tudi volitev upravnštva za upravno dobo 1906./7. Izvoljeni so bili: Fr. Levec predsednikom, P. Grasselli prvim, I. Sušnik drugim podpredsednikom, blagajnikom in hišnim upraviteljem; odbornikom pa dr. Požar, ključarjem dr. Zbaničnik. Udnino je plačalo lani 2970 letnikov, za letos doslej 694. Od zadnje seje je na novo pristopilo 33.

Zelo pogoste so bile tudi v zadnji dobi prošnje za knjižna darila, katerim je upravnštvo vselej drage volje ustreglo in prijelo od prosilcev pismene zahvale.

Po daljšem razgovoru se je sklenilo delovati na to, da bi se že medsebojno vsprejeta ožja zveza obeh Matic, hrvaške in slovenske, razširila tudi še v tem pogledu, da bi mogli člani enega društva medsebojno prejemati knjige drugega društva proti polovici udnine kakor naročniki, če se vsako leto do gotovega roka (do 30. roznika) zanje oglase. Istotako je stremili to težnjo, da se v krogih ene Matice vzbuja zanimanje za pristop k drugi in nasprotno.

Dramatično društvo vabi na občni zbor, ki bo danes, dne 9. junija v gornjem salonu restavracije „Balkan“ ob 9. uri zvečer. Vsopred: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora itd. 5. Eventuelni predlogi in nasveti.

Vabilo na vrtno veselico ki jo priredi „Tržaški Sokol“ dne 14. junija pri Sv. Ivanu. Vsopred: Proste vaje gojencev, proste

vaje rednih telovadcev, vaje na drogu in prost zabava.

Iz prijaznosti bo sodeloval tudi sl. Sretoiovski tamburaški zbor pod vodstvom g. kapelnika Vogriča.

Javna tombola v sv. Križu. Povodom slavnostnega dne 29. junija, na dan cerkvenega praznika sv. Petra, priredi zavarovalnica za govejo živino v sv. Križu javno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen v rezervni fond društva. Ker je korist taci zavarovalnic očitna in so zato vredne vse podpore kakor važni člani gospodarske organizacije, je želeli velike udeležbe na tej tomboli.

Darovi.

Pevskemu društvu „Ilirija“ so ob priiliki veselice dne 27. maja darovali, oziroma preplačali vstopnino sledeči:

Slavno pevsko društvo „Kolo“ 10 K, gg. M. Novak K 2.60, Peter Može, Ante Kresović, Iv. Macarol. M. Hrovatin po 1 K, J. Franičič, A. Čevna, J. Stojković, N. Babič, A. Stupar, Fr. Trošt po 60 st., A. Zlobec, Iv. Tomažič, Iv. Počkaj, N. N. po 40 st., N. N., Ukmar, Anton Hlačar po 20 st., N. N. 10 st.

Odbor pev. društva „Ilirija“ se tem potom najsrčneje zahvaljuje vsem blagim darovalcem ter jim kliče: Živeli!

Brzajavne vesti.

Ogrski listi o programu avstrijske vlade. BUDIMPEŠTA 8. Vsi listi se bavijo z večerajšnjim govorom ministerskega predsednika barona Becka.

Državni tajnik Merry del Val.

RIM 8. Nekateri francoski listi so objavili vest, da je Merry del Val odstopil in da je papež pozval na to mesto kardinala Rampollo. Merry del Val živa popolno zaupanje papeža.

Cesar Viljem.

WILDPARK-STATION 8. Cesar Viljem je došel semkaj ob 2. uri 40. min. Na kolodvoru ga je vsprejela cesarica. Obojica se je potem odpeljala v novo palačo.

Orkan.

NEW-YORK 8. Glasom brzajavnega poročila iz Hillsboro (Kansas) je mesto Goessel, nemško naselbino, popolnoma razdejal vihar. Poškodovanih je bilo okoli 80 oseb.

Povodnji.

PITTSBURG 8. Vsled trajnih nalivov so v severni Pensilvaniji povodnji, ki so provzročile veliko škode. V mnogih mestih so se ljudje morali rešiti na čolnih.

Rusija.

PETROGRAD 8. Ministerski svet je večerj odobril davčni program, ki ga je izdelal finančni minister.

Trgovina.

Borzna poročila dne 8. junija.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.12—19.15, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.25—240.3, Francija K 95.37—95.50, Italija K 95.50—95.65, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.20—117.40, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 99.60—99.90, ogrska krona renta K 95.65—95.95, italijanska renta K —, kredite akcije K 67 —, 674 —, državne železnice K 61 —, 683 —, Lombardi K 150 —, 152 —, Lloydove akcije K 755 —, 765 —, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496 —, do 483 —, Bodenkredit 1880 K 302 —, 310 —, Bodenkredit 1889 K 302 —, 310 —, Turške K 150.50 do 1 250 Sbrake — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	večerj	danes
Državni dolg v papirju	100.60	100.55
„ „ srebru	100.60	100.65
Avstrijska renta v zlatu	118.25	118.25
„ „ v kronah 4/10	99.85	99.85
Avstr. investicijska renta 3 1/2 %	89.90	89.90
Ogrska renta v zlatu 4 %	114.10	114.05
„ „ 3 1/2 %	95.75	95.65
„ „ 3 1/2 %	85.90	85.85
Akcije nacionalne banke	1665 —	1665 —
Kreditne akcije	672.50	671.75
London, 10 Lstr.	240.25	240.22
100 državnih mark	117.22 1/2	117.33
20 mark	23.45	23.45
20 frankov	19.12	19.11
100 ital. lir	95.55	95.40
Cesarski cekini	11.33	11.33

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 98.30, italijanska renta 105.35, španski exterieur 96.55, akcije otomanske banke 678 —. Menjice na London 251.65.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice 736 —, Lombarde 155 —, unificirana turška renta 96.55, avstrijska zlata renta 99.90, ogrska 4 % zlata renta 97.20, Landerbank —, turške srečke 147.75, parizka banka 15.95, italijanske meridionalne akcije 808 —, akcije Rio Tinto 16.95 Vzdržana.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 1/2, srebro 30 1/2, Lombardi 5 1/2, španska renta 95 7/8, italijanska renta 105 —, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju —, Trdna.

Tržna poročila 8. junija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 16 — do K 16.02, rž za okt. K 13.10 do 13.12, oves za okt. od K 13.22 do 13.24, koruza za julij 13.04 do K 13.06. Pšenica: ponudbe pičle, povpraševani: zboljšano, tendenca ugodnejša. Prodaja: 28.000 met. stot, ob

odpretku nespremenjeno, pozneje trdno, vzdržano. Duga žita nespremenjeno. Vreme: nestanovitno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 36 —, za december 37 1/2, za marec 37 3/4, za maj 3 —, Mirno. — Kava Rio navadna loco 37—39 navadna r elna 40—41 navadna dobra 42—43.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za junij 16.10, za julij 16.25 za avgust 16.50, za september 16.45, za oktober 16.85, za november 16.80. — Stalno. Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep) Kava Santos good average za tekoči mesec 41.25, za sept. 45 —, Mirno. — New-York. (Otvorjenje) Kava Rio za bodoče dobave. — Stalno, za 5 stotinkviše. — Prodaja: 10000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov 7 1/2, 16 Sh; Stalno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.40, za julij 15.50, za julij-avgust 15.65, sept.-dec. 15.85 (stalno) — Pšenica za tekoči mesec 23.90, za julij 23.75, za julij-avgust 23.35, za september-dec. 22.35. (Stalno) — Moka za tekoči mesec 30.10, za julij 30.30, za julij-avgust 30.35, za september-dec. 29.30 — stalno) — Repično olje za tekoči mesec 50 —, za julij 42.25, za julij-avgust 42.50, za september-dec. 60.75 (stalno) — Spirit za tekoči mesec 42 —, za julij 42.25, za julij-avgust 42.50, za september-dec. 39.50 (mlačno) — Sladkor surov 88 1/2 usd nov 21 1/2 — 21 3/4, (mirno), bel za tekoči mesec 24 1/2, za julij 24 3/4, za julij-avgust 24 3/4, za oktober-januar 26 —, (stalno), rafiniran 5 1/2 — 5 3/4, — Vreme: lepo.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli dne 6. junija:

Rada, podčastnik, GRADEC: Sterad, tehn., DUNAJ; Jausek, fin. višji ofic., OPCINA; Humbert inženier, ALEKSANDRIJA; Dr. Tomšič, zdravnik, KOTOR; Terzibabič, trgovec, BELIGRAD; Spitzer, uradnik, POSTOJNA; Skuber, c. k. pošni oficijal, PRAGA; Sivitz, zaseb., DUNAJ; Matheun, trgov., ALEKSANDRIJA; Krepelka, trg., REKA; Umdosky zaseb., ALEKSANDRIJA.

RAZPIS SLUŽBE.

Sv. Jvansko konsumno društvo Narodni dom razpisuje službo

krčmarja

Prosileci morajo vložiti prošnje najkasneje do 13. tega meseca pismeno, ali ustmeno v sredo dne 13. junija v odborovi seji ob 9. uri zvečer.

ODBOR.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lasina hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (loško poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Hustrovan cenik brezplačno in franke

V Preložah pri Lokvi (na Krasu) odda se za poletni čas v najem hišo

(3 sobe, kuhinja, klet in lepo zaprto dvorišče). Pojasnila daje lastnik: MIHA CERKVENIK. Lokev 60, pri Divači.

Najfinejša namizno in jedilno olje
se vdobi pri

narodni zalogi olja

Trg Barriera št. 3. Ivan Millionig, lastnik

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kade Centralne).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin Bordeaux, Bur gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki l. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Velika razstava pohištva je otvorjena le za malo časa v

Dvorani Tersicore (ul. Chiozza 7). — Razstavljeni predmeti so ob enem na prodaj po najugodnejših cenah. Vabi se P. N. občinstvo, naj polnoštevilno poseti to razstavo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; masnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak »MALI OGLAS«, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista. Tarifa je natisnjena na čelu »MALIH OGLASOV« in vsakdo lahko prouči, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na »INSERATNI ODDELEK« »Edinosti«. Na vprašanja potom pisem bo dal »INSERATNI ODDELEK« informacije edino le, če bo pisma priložena znamka za odgovor.

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški term. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič

V Materiji se odda letoviščarjem pod jako ugodnimi pogoji v najem hiša z 5 sobami, z vso opremo, dvema kletmi, kuhinjo velikim vrtom z vsakovrstnim sadjem. Pred stanovanjem veliko dvorišče tik državne ceste Trst-Reka. Do kolodvora Hrpele-Kozina 1¼ ure peš. Na željo se odda v najem tudi hlev. 631

Družina sestojeca iz moža, žene in otroka, išče za poletje meblirano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in sicer s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno z malim vrtom, bodisi tudi pri kmetki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod »Kopeli« »Inseratni urad Edinosti«.

Veliko zemljišče blizu mesta, v Skokliji-Kolonji, v najzdravljem solnčnem kraju je na prodaj (na male in velike parcele). — Slovenci! kmetje, mali posestniki, trgovci, uradniki, zasebniki, ki imate na razpolago kaj denarja, in si hočete nabaviti svojo lastno hišo, ne zamudite te važne izredne prilike. Zemljišče primerno za gradnjo velikih in malih hiš, dvorcev (vil) hiše z vrtom, kmetijskih hiš itd. Ne daleč od zemljišča je kamenolom, tako da se dobi material za zgradbo po nizki ceni. Vode je dovolj in sicer zdrave, hladne vode v vodnjakih. V kratkem bo napeljan tudi plin. Zgradila se bo nova široka cesta in sklenjeno je, da bo tramvaj vozil blizu do zemljišča. Potem bodo lastniki zemljišča imeli vse ugodnosti. Na željo se gradi dvorec, hišice poljudne visokosti, tudi proti plačilu na obroke. — Natančna pojasnila daje pismeno ali ustmeno INSERATNI URAD EDINOSTI (Trst, ulica Giorgio Galatti št. 18 od 9-12. dop. in 2-7. pop.) Narodni dom.

Išče se pekoveškega pomočnika v 3-letno izučbo 15-16 let starega. Kje? pove Edinost. 641

Javni ples se bo vršil v nečeljo 10. junja v Sežani na dvorišču restavracije Polley. Svirala bo Svetoivanska godba. 630

Hiša z osmimi prostori se odda v najem pri Pogrebih (koperski okraj). Naslov pove »Inseratni oddelek Edinosti«. 629

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželni sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Odda se v najem ali tudi prodaja hiša z velikim hlevom, ležeca ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. in pol uri od Trsta, pripravna za vsako obrt in več zemljišča pod jako ugodnimi pogoji. Več se poišče pri »Inseratnem uradu Edinosti«. 900

Pianist star, jako zmožen, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je prašati pri »Inseratnem uradu Edinosti«. 700

Išče se izvrsten mlad hlapec (kmet) za v vilo. Ulica Romagna št. 121. 656

Služkinjo iščem od 12-14 let staro. Vrtar »Narodna doma«, ulica Giorgio Galatti št. 18. 640

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravljem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtom, je na prodaj. Za informacije je vprašati, v »Inseratnem uradu Edinosti«. 660

Tamburaške instrumente za popolni tamburaški zbor se vkupi. Več pove »Inseratni urad Edinosti«. 800

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službeno osebo; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorcev; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži MALIH OGLASOV v »Edinosti«, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravljeni v dosego namena.

Tovarna cementnih plošč
ARISTIDE GUALCO
TRST, ulica S. Servolo 2.

Velika zaloga dobro vležanih cementnih plošč vseh velikosti vrst in barv.

Tovarna in zaloga cementnih cevij.
Blago trpežno. — Brezkonkurenčne cene.
Na željo se stavijo v delo plošče solidno in po ceni od izurjenih lastnih delavcev.

O priliki birmo
se je oglasiti edino le v novi trgovini
G. Kehiayan
TRST, Corso št. 23.
Velika izbira ur
verzijske, prstanov, privoskov, uhanov z diamanti in brez istih itd.
Predmeti so zasnovanji z najzmernejimi cenami.
Najpopolnejše jamstvo za vsako prodano ali popravljeno uro.
Kupuje in menjava.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici
Gospodarska ulica hšt. 7., II. nadstr.
v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:
Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%,
Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpo-
vedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek
plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po ½%, na
varščino ali zastavo in na menice po 6%
Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov
1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne
vloge 1.554.089-13. — Posojila 1.570.810-39.
Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne
več). — Rezervni zalog 75.101-01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar
Telefon št. 79.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
zalogo dalmatinskega vina

nahajajočo se

v ulici Torre bianca št. 45

in gostilne

ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71

v katerih toči dalmatinska vina naj-
bolje vrste

Ante Dvornik
trgovec z vinom.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, šopiščev, pokostil
parfumov, šn. milje. — Zaloga mineralne vode,
vodka za parkete, na mrzlo pripravljenega
sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

Alla città di Trieste
ulica Torrente TRST
prodajalnica izgotovljenih oblek
z lastno krojačnico.

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi
konkurenčnih cen in radi točno izvršenega
dela izkušnega krojača.

FILIP IVANIŠEVIĆ
zaloga dalmatinskega vina
lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)
v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporoča slav. občinstvu svoje gostilne »All'Adria«
ulica Nuova št. 11 in »Al fratell dalmati«, ulica
Zudecche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

Nova prodajalnica klobukov
David Osmo
v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, razno-
vrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

Francesco Slovinsky
železnina

TRST — ulica Torrente 45 — TRST
Izbera železnine za stavbinsko uporabo.

SPECIJALITETA:

ledenice lastnega izdelka, štedilna
ognjišča in železne peči.

Ivanka Doreghini

TRST. - Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik,
zreal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi
na obroke.

Za Birmo
je najlepši spomin krasna
stereoskopična - fotografična slika
izvršena v dobropoznanem fotog. zavodu
E. MANENIZZA
ki se provizorično nahaja
v hiši št. 9 na CORSO
nasproti hotela Volpich.

OGLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Josi)
ulica Nuova 24 (prilicje)
daja novo in rabljeno pohištvo po
konkurenčnih cenah v najem.

Mehanična delavnica
Alarik Lantschner
zapriseženi cenitelj
TRST — ulica Geppa št. 12
Ekskluzivno zastopništvo in
zaloga svetovnoznane tovarne
koles (biciklov in motobiklov)
»Styria« tvrdke Joeh. Fuch
& Co. v Gradcu, kakor tudi
tu- in inozemskih tvrdk veliko zalogo priročnih
Zaloga in vpeljava električnih zvoncev
Sprejme kakoršno si bode popravo v Svoji stroki.

ulica Arcata 9 — vogal ulice del Sapone
Velika zaloga
dovršenih oblek
za
moške, dečke in otroke.
Specijaliteta
finih črnih oblek.
VELIKA IZBERA
delavskih hlač K 2-40
extra-močne vrste „ „ „ „
Pazite na točnost naslova
Francesco Kalasch
ulica Arcata 9 — vogal ul. del Sapone

Zaloga
Izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
pivo
v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi
— kvasa —
iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshübler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto ne-
premičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospo-
darsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost
vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

CORSO št. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške
in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Authorised School of Languages

učni moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega
materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kom-
binirana metoda. Brezplačna pojasnila daje autorizir-
vana šola za učenje jezikov za odrasle in otroke
v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.

Komforti prve vrste.

Nad 100 sob.

P. T.

Naznanja se častitim odjemalcem in P. T. občinstvu, da zaloga obleke ulica
Arcata št. 1 odpre

Novo tržaško krojačnico

(Nuova Sartoria Triestina)

za izvršitev naročene obleke po meri v ulici Torrente št. 40, I. nadstropje,
pod ravnateljstvom občeznane krojaškega mojstra gos. O. MARCOLINI. — Toliko
zaloga, kakor tudi krojačnica bodo preskrbljene v veliki meri z domačimi in ino-
zemskimi izdelki. — Zaloga ima pripravljenih na izbero veliko število oblek, toliko
za moške, kolikor za otroke, po najnižjih in konkurenčnih cenah.

VIKTOR PISKUR.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 959.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlada se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5½%, na menjice po 6%, na
zastave po 5½%.

Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poslovno hranilnični račun \$16.004.